

אוריינות חזותית בחינוך M.Ed.

ניתוח אורייני-חזותי של מקום ותפקיד המחיצה בין נשים ולגברים בבית הכנסת:
מנקודת מבטן של נשים אורתודוקסיות מודרניות בישראל

מאת: שרית עזרא

תקציר

עבודה זו עושה שימוש בכלים מתחום לימודי האוריינות החזותית כדי לבדוק את השפעת סוגי המחיצות בבית הכנסת על התפילה הנשית, מנקודת מבטן של נשים אורתודוקסיות מודרניות בישראל. בעבודה זה רואיינו נשים מובילות, בעלות השפעה ומשמעותיות בקהילה האורתודוקסית, ונערכה קבוצת מיקוד של נשים המתפללות באופן קבוע בחמש בתי כנסת שונים מירושלים והסביבה. בנוסף, נותחו אוסף של פוסטים רלוונטיים מנשים השותפות בקבוצת הפייסבוק "פמיניסטיות הלכתיות".

על פי הממצאים והסקירה הספרותית נמצא שתפילה בבית הכנסת חשובה מאוד לנשים אורתודוקסיות בישראל. בעקבות תנועת הפמיניזם של אמצע המאה העשרים, נשים החלו לתפוס עמדות מפתח במקומות העבודה ובחברה דבר שהשפיע גם על תפיסות בחברה האורתודוקסית, כשנשים דתיות מנסות להתמודד עם הקונפליקט בין אופי חייהם האמוני-דתי לבין חייהן המקצועיים.

על פי ממצאי המחקר עולה שחלק ניכר מהנשים שראיינתי אינן מרוצות ממקומן מאחורי המחיצה. הן אינן רואות ואינן שומעות את קריאת התורה ואת התפילה עצמה שלשמה הן מגיעות. מהממצאים עולה שהנשים אינן מבקשות למרוד במוסכמות של החברה, אינן מבקשות להוריד את המחיצה אבל עם זאת הן רוצות להפוך אותה לחוצץ סמלי שאינו חוסם או מרחיק, מחיצה מכבדת ומאפשרת תחושת קהילה לכל באי בית הכנסת. דיון מתוך לימודי אוריינות חזותית מאשר ניתוח מושכל ורב רובדי בסוגיה מורכבת זו.